

Перегляд Версальсько-Вашингтонської системи. Утворення вогнищ війни на Далекому Сході, в Африці та Європі.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Матеріал уроку

Урок 29. Спроба перегляду Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних договорів. Частина 1: руйнування післявоєнного порядку та формування вогнищ війни.

Головна думка

У 1930-х роках Версальсько-Вашингтонська система втрачала здатність стримувати держави, які прагнули переглянути післявоєнний порядок. Німеччина послідовно відмовлялася від обмежень Версаля, Італія розгорнула агресію проти Ефіопії, Японія захопила Маньчжурію. Неефективність Ліги Націй створювала відчуття безкарності агресорів.

1. Як Німеччина переглядала Версальський порядок

- Плани Дауеса і Юнга сприяли відновленню німецької економіки та послаблювали механізм репарацій.
- У 1932 р. Лозаннська конференція скасувала виплату Німеччиною репарацій.
- У січні 1935 р. на плебісциті населення Саару висловилося за входження області до Німеччини.
- У 1935 р. угода з Великою Британією дозволила Німеччині нарощувати військово-морський флот.
- **7 березня 1936 р.** німецькі війська увійшли до Рейнської демілітаризованої зони, порушивши Версальський договір і Локарнські угоди.

Схема: демонтаж Версальських обмежень

Економічне відновлення Німеччини → послаблення репараційного тиску → повернення Саару → переозброєння → вступ військ у Рейнську демілітаризовану зону → **фактичне руйнування важливих механізмів Версальської системи.**

2. Італійська агресія проти Ефіопії

Італійська експансія була спрямована на Середземномор'я, Балкани та Африку. **3 жовтня 1935 р.** італійські війська без оголошення війни вторглися в Ефіопію. Ефіопські війська чинили опір близько семи місяців, але Італія мала значну технічну перевагу й застосовувала танки, авіацію та отруйні речовини. **5 травня 1936 р.** було захоплено Аддис-Абебу, а в 1936 р. окупацію країни завершили.

3. Японська агресія в Маньчжурії

- **18 вересня 1931 р.** поблизу Мукдена японська агентура здійснила диверсію на Південно-Маньчжурській залізниці; її використали як привід для вторгнення.
- За короткий час Північно-Східний Китай опинився під японським контролем.
- У лютому 1932 р. створено підконтрольну Японії державу **Маньчжоу-Го** на чолі з Пу І.
- Ліга Націй не визнала Маньчжоу-Го, однак не змогла домогтися виведення японських військ.
- У 1933 р. Японія вийшла з Ліги Націй.

4. Чому Ліга Націй виявилася слабкою

Криза	Реакція Ліги Націй	Результат
Японія в Маньчжурії	Засудження захоплення, невизнання Маньчжоу-Го	Японія не відступила й залишила Лігу Націй.
Італія в Ефіопії	Економічні санкції	Санкції були неповними й не зупинили агресію.
Німеччина	Не вдалося змусити виконувати Версальські обмеження	Німеччина вийшла з Ліги Націй і продовжила переозброєння.

Причинно-наслідковий ланцюг

Суперечності Версальсько-Вашингтонської системи → прагнення держав до ревізії кордонів та обмежень → локальні акти агресії → слабка міжнародна реакція → відчуття безкарності → поява кількох вогнищ війни в Азії, Африці та Європі.

Картографічний орієнтир

На карті знайдіть: **Саар, Рейнську область, Ефіопію, італійські володіння Ерітрею, Сомалі й Лівію, Маньчжурію та Мукден.**
Порівняйте три регіони, де в 1930-х роках виникли вогнища агресії: Європа, Африка, Далекий Схід.

Опорні дати

Дата	Подія
1931 р.	Вторгнення Японії в Маньчжурію.
1932 р.	Лозаннська конференція скасувала виплати репарацій Німеччиною.
1933 р.	Японія і Німеччина залишили Лігу Націй.
січень 1935 р.	Повернення Саару до Німеччини після плебісциту.
3 жовтня 1935 р.	Початок агресії Італії проти Ефіопії.
7 березня 1936 р.	Вступ німецьких військ у Рейнську демілітаризовану зону.
5 травня 1936 р.	Захоплення Аддис-Абеби італійськими військами.

Словник термінів

- **Агресія** — збройний напад однієї держави на іншу.
- **Демілітаризована зона** — територія, де за міжнародними угодами заборонено розміщувати війська або військові об'єкти.
- **Санкції** — обмежувальні заходи проти держави-порушника.
- **Плебісцит** — голосування населення з важливого державного або територіального питання.
- **Маньчжоу-Го** — створена під японським контролем держава в Маньчжурії.

Підсумок

До середини 1930-х років стало очевидно, що система міжнародних договорів після Першої світової війни не забезпечує дієвого стримування агресії. Відсутність рішучої колективної відповіді на дії Японії, Італії та Німеччини сприяла подальшому загостренню міжнародної ситуації.